

kracht biedt keuze

's Heeren Loo

Genetische en medische achtergronden van het Smith Magenis syndroom

Dr. Wiebe Braam, avg

Polikliniek Smith Magenis syndroom

***'s Heeren Loo, afdeling Advisium,
Locatie Wekerom***

Wiebe Braam, avg

Esther de Rooy, avg

Reggy Gargosky, orthopedagoog

Ilone Kuindersma , orthopedagoog

Sandra Kruithof, logopedist

Evelien Dijkstra, logopedist

SMs poli sinds 2009

(daarvóór 'gewone' slaappoli)

54 kinderen en volwassenen met SMs

33 man

21 vrouw

Aparte SMs poli omdat

- Bijzondere kinderen
- Unieke slaapproblemen
- Vaak ernstige gedragsproblemen
- Weinig kennis en ervaring
- Meestal (redelijk) goed te behandelen

SMs kinderen
zijn
unieke kinderen

Oorzaak SMs

- Deletie chromosoom 17 (17p11.2) 90%
- Mutatie RAI-1-gen 9%
- Nog onbekende 3e oorzaak 1%
(`Smith-Magenis-like phenotype')

Oorzaak SMs

- Toevallig ontstaan 97%
- Gebalanceerde translocatie bij een van de ouders 1%
- Mozaiek deletie of RAI1 gen mutatie bij één van beide ouders 2%

Voorkomen:

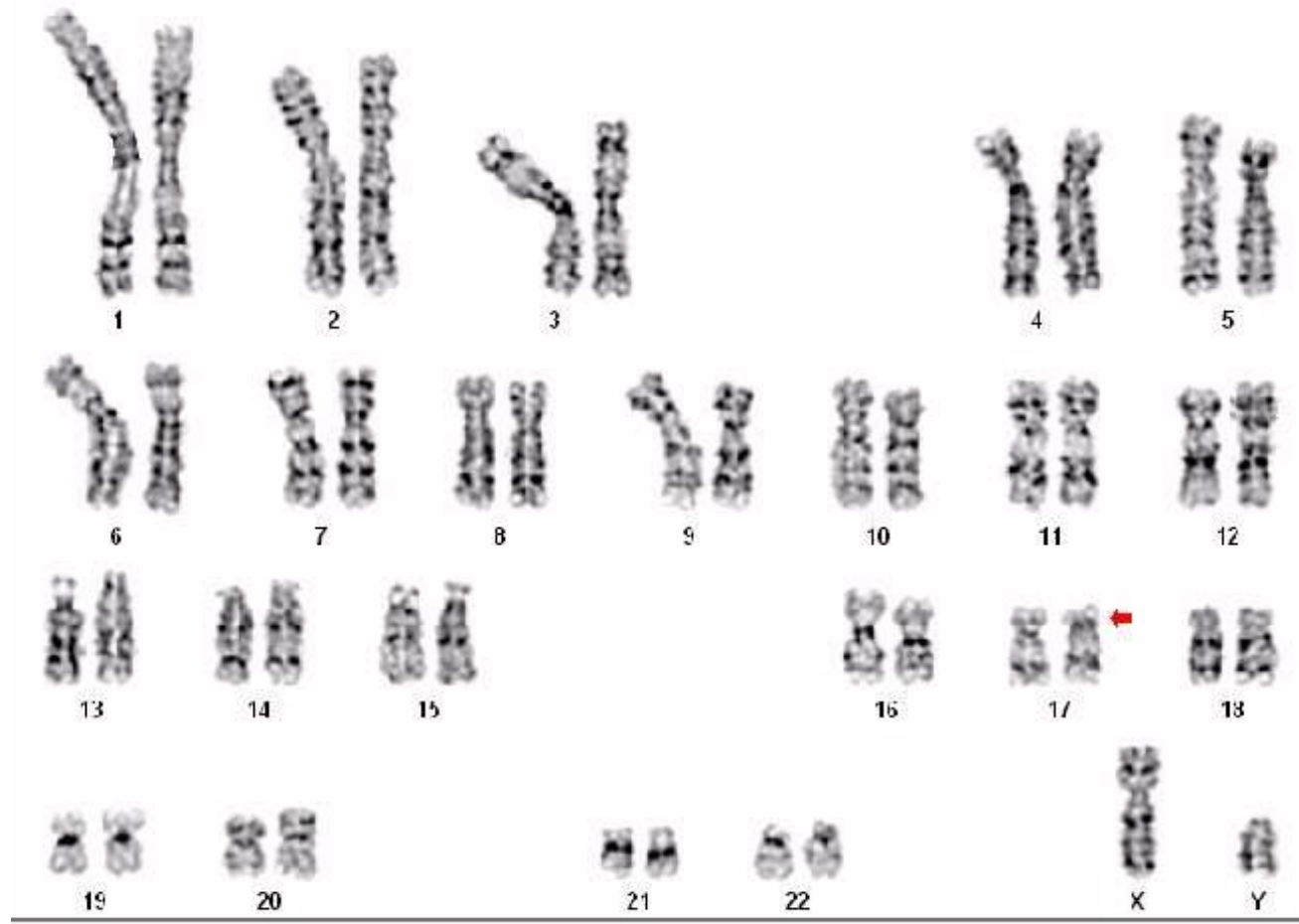
1 : 15.000 – 25.000 geboorten

Per jaar 8 tot 12 geboorten

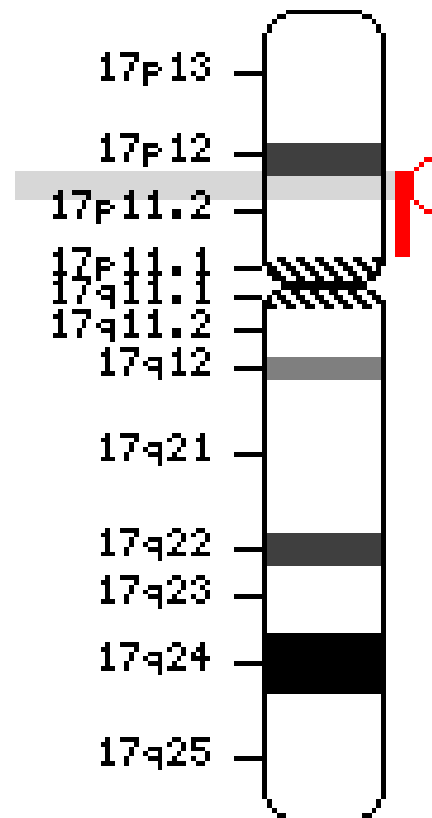

Stellen diagnose SMs:

1. cytogenetisch onderzoek (65%)
2. FISH (90%)
3. SNP-array (90%)
4. Mutaties 9% (onderzoek in Groningen)
5. Klinisch sterk verdacht, maar geen FISH of RAI1 gen afwijking 1%

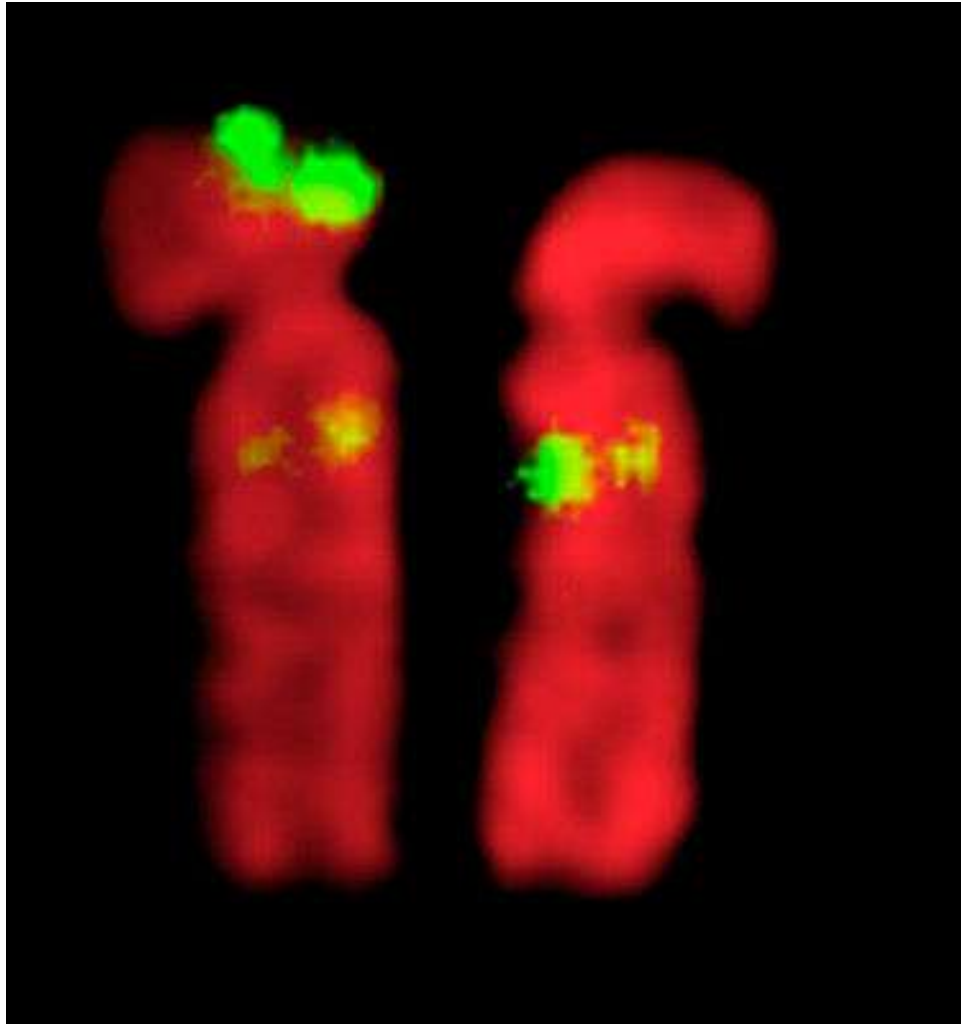

Ideogram

Stellen diagnose SMs:

1. cytogenetisch onderzoek (65%)
2. FISH (90%)
3. SNP-array (90%)
4. Mutaties 9% (onderzoek in Groningen)
5. Klinisch sterk verdacht, maar geen FISH of RAI1 gen afwijking 1%

Stellen diagnose SMs:

1. cytogenetisch onderzoek (65%)
2. FISH (90%)
3. SNP-array (90%)
4. Mutaties 9% (onderzoek in Groningen)
5. Klinisch sterk verdacht, maar geen FISH of RAI1 gen afwijking 1%

Kenmerken SMs

Breed hoofd

Hoog voorhoofd

Ogen diepliggend

Kleine neus

Forse kaak

Kenmerken SMs

Breed hoofd

Hoog voorhoofd

Ogen diepliggend

Kleine neus

Forse kaak

Kenmerken SMs

Breed hoofd

Hoog voorhoofd

Ogen diepliggend

Kleine neus

Forse kaak

Kenmerken SMs

Tentmond (cupid bow)

Breed hoofd

Hoog voorhoofd

Ogen diepliggend

Kleine neus

Forse kaak

Kenmerken SMs

'Self hug'

Kenmerken SMs

**Typische
handbewegingen**

Kenmerken SMs

- Hartafwijkingen (30%)
- Urineweg verdubbeling (25%)

Gezondheidsproblemen SMs

- Middenoorontstekingen
- Geheeroverlies
- Obstipatie
- Groei achterstand (lengte)
- Overgewicht neiging
- Scoliose
- Traag werkende schildklier

Gezondheidsproblemen SMs

- Slaapproblemen
- Verhoogd cholesterol
- Bedplassen
- Wondjes door 'skinpicking'

Gedragsproblemen SMs

- Ongehoorzaam
- Negatieve aandacht zoeken
- Driftbuien
- Zelfbeschadigend gedrag
- Agressie, vernielzucht

Positieve gedragskenmerken:

- Innemende en sympathieke persoonlijkheid
- Vinden aandacht erg leuk
- Gevoel voor humor
- Fascinatie voor bepaalde voorwerpen of activiteiten
- 'Eager to please'

Verstandelijke beperking SMs

- lichte beperking tot ernstige beperking
- IQ ligt tussen 20 en 80
- gemiddeld 50%

Zenuwfunctie bij SMs

- Perifere neuropathie bij 75%
- Lage reflexen
- Lage spierspanning
- Hoge pijngrens (probleem bij herkennen ernst van een ziekte of trauma)

Zenuwfunctie bij SMs

- Overgevoeligheid voor prikkels als aanraken en geluid.
- Stoornis in de sensorische integratie
  - Zintuigfunctie op zich (bv ogen en oren) verklaren SI problemen niet

Zenuwfunctie bij SMs

Problemen met mondmotoriek
(velofaryngeale insufficiëntie)

- verslikken
- terugkeer van voeding door de neus
- Soms tijdelijk sondevoeding

- Spraak krijgt een nasale klank

Puberteit etcetera

- Intrede puberteit soms vroeg
- Intrede overgang vaak vroegtijdig
- Gedragsproblemen in puberteit erger
- Slaapproblemen in puberteit erger
- Vruchtbaarheid normaal

Slaapproblemen

Omgekeerd dag-nachtritme

- Nachtelijk wakker worden
- Te vroeg wakker worden
- Slaperigheid in de loop van de dag

Slaapproblemen

Slaperigheid overdag

Slaapproblemen

Slaperigheid overdag

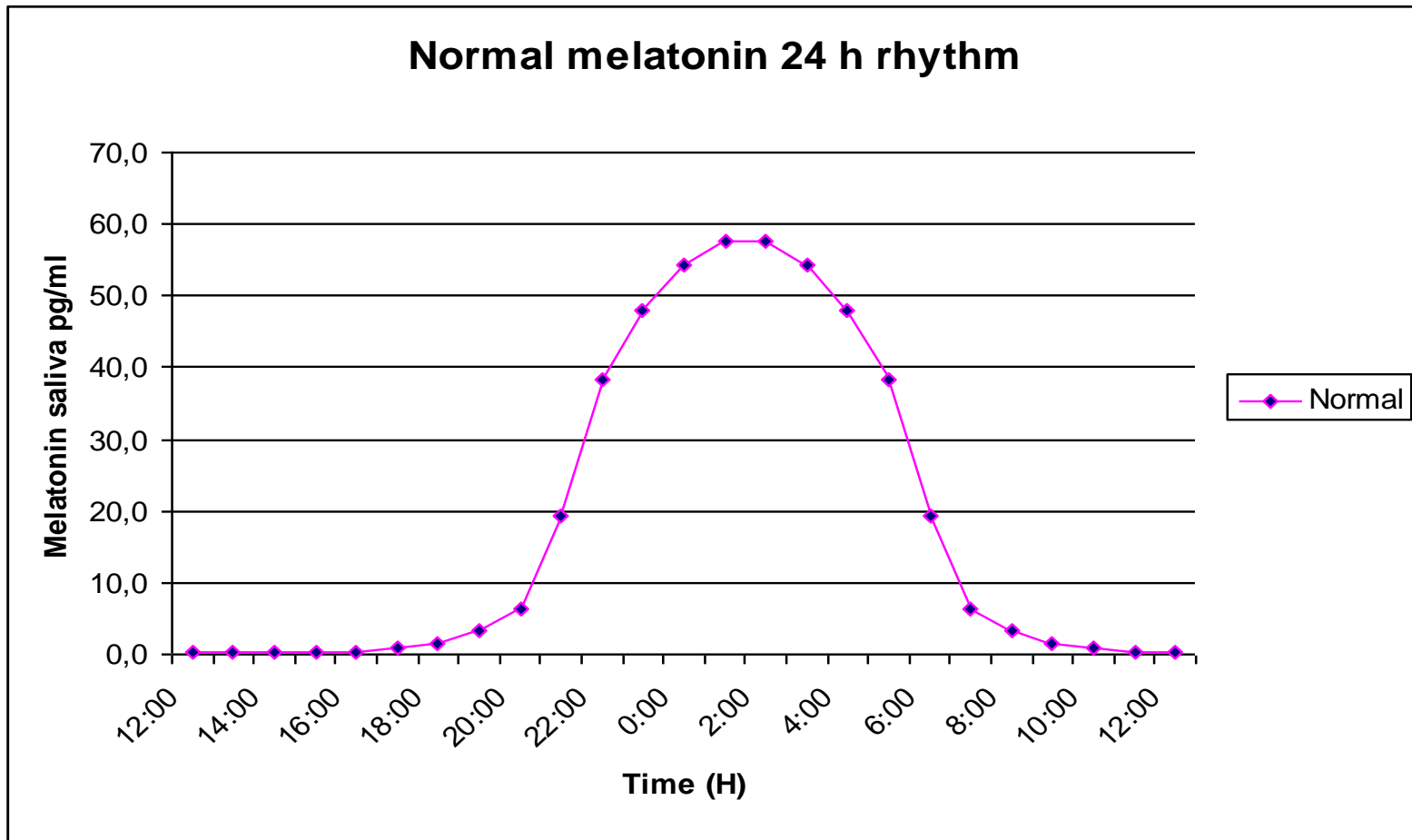

Slaapproblemen

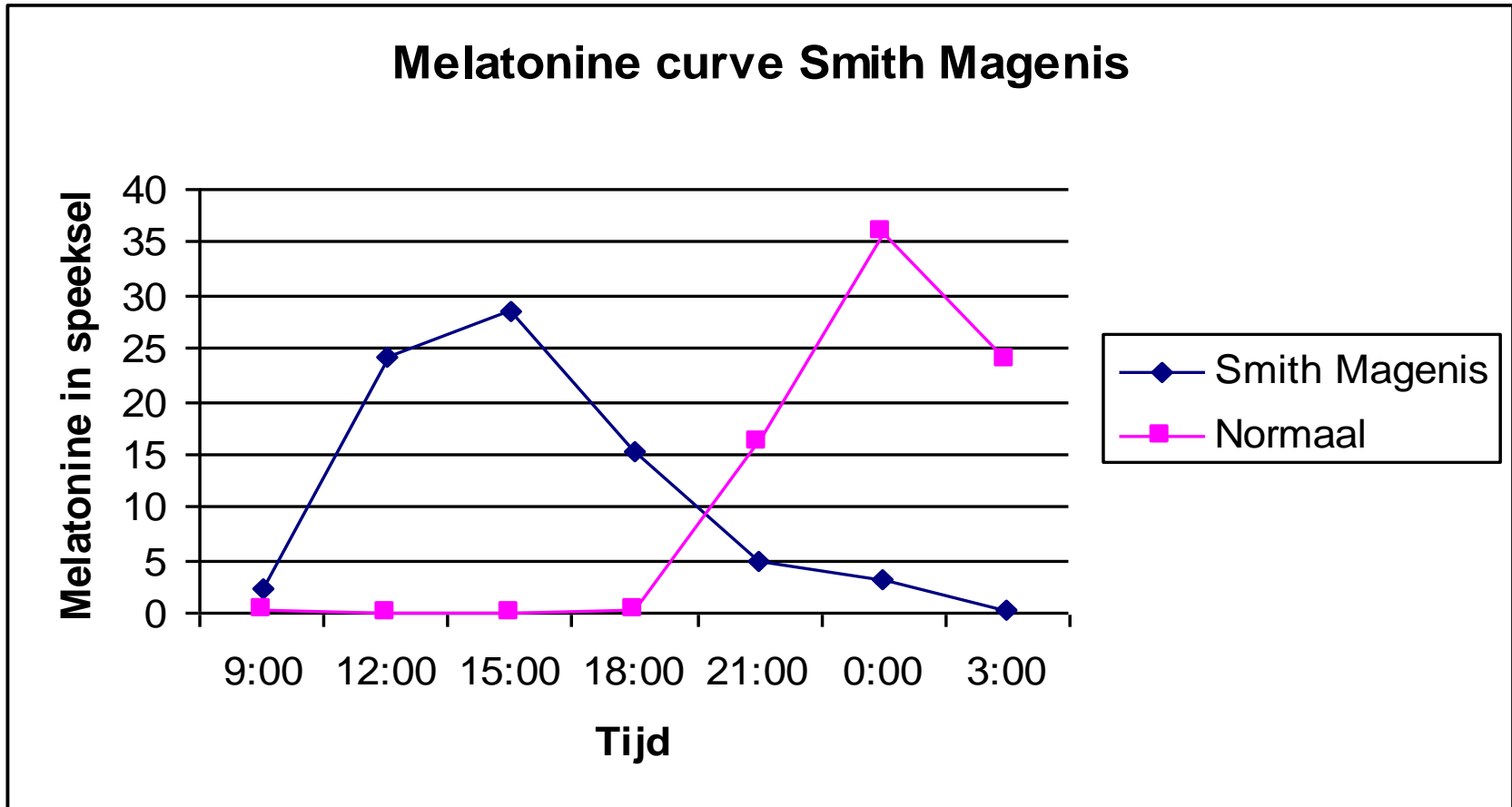
Omgekeerd 24uurs ritme melatonine

(Omgekeerd 24uurs ritme PER-gen)

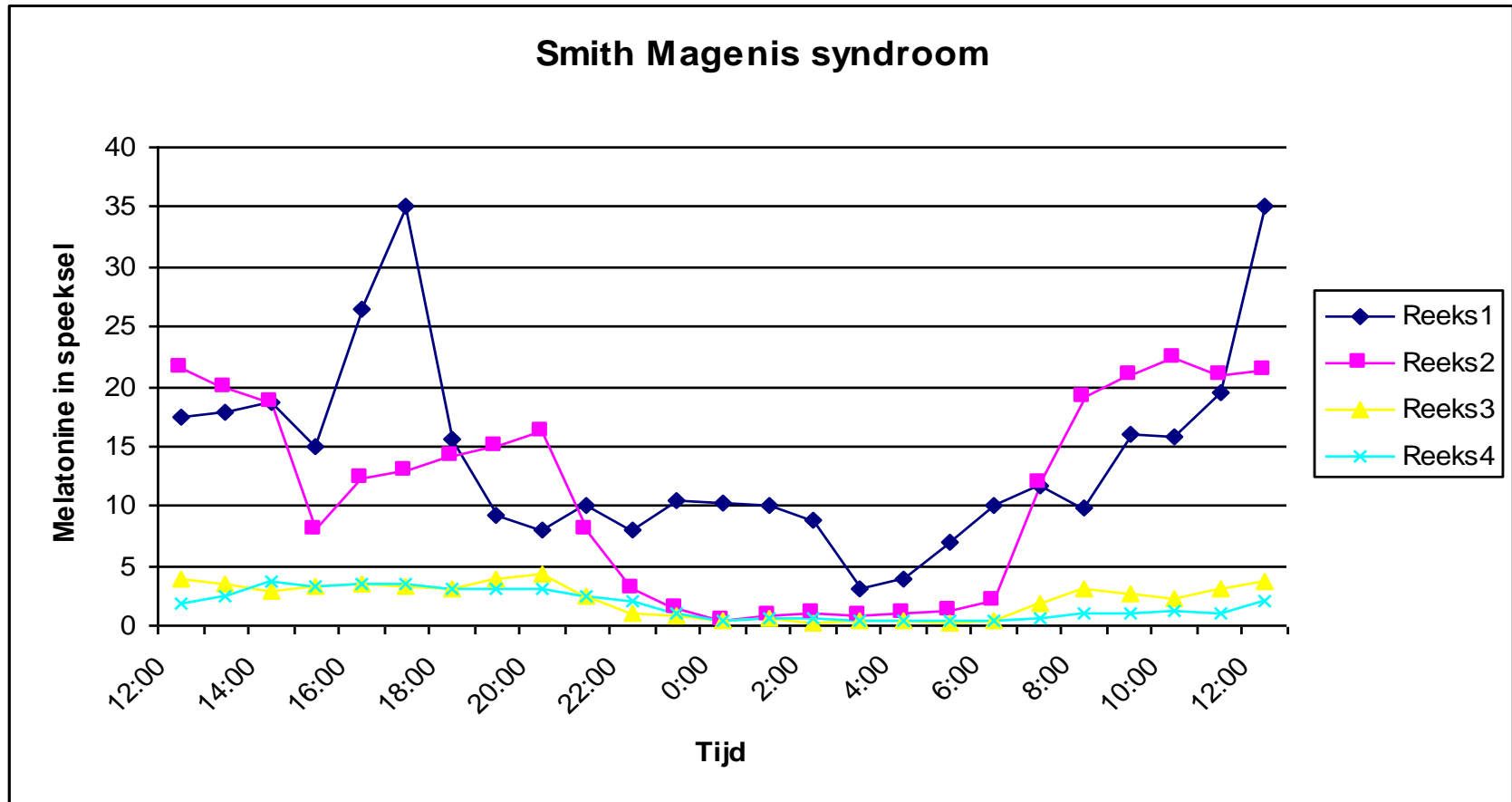
Slaapproblemen

Slaapproblemen

Slaapproblemen

Slaapproblemen

Advies vanuit literatuur:

1. Melatonine 's avonds (3-5mg)
2. Betablokker overdag
(atenolol, metoprolol)

Slaapproblemen

Ervaring vanuit de slaappoli:

- Bij de helft helpt melatonine erg goed
- Bij de andere helft helpt melatonine ook, maar tijdelijk en nemen daarna de slaapproblemen juist ernstig toe
  - Breken melatonine te traag af en krijgen daardoor ontregeling slaap-waak ritme

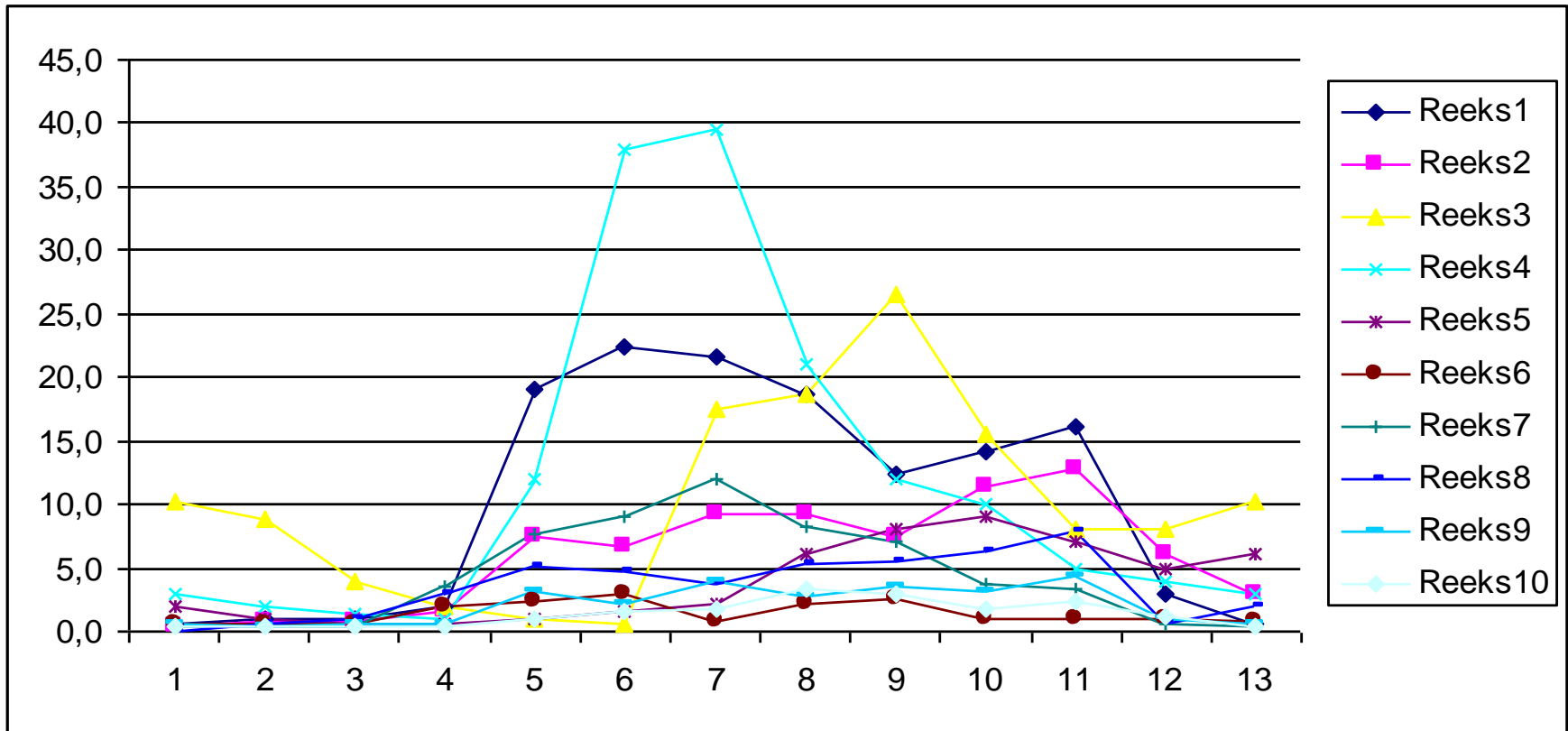
Slaapproblemen

Ervaring vanuit slaap poli:

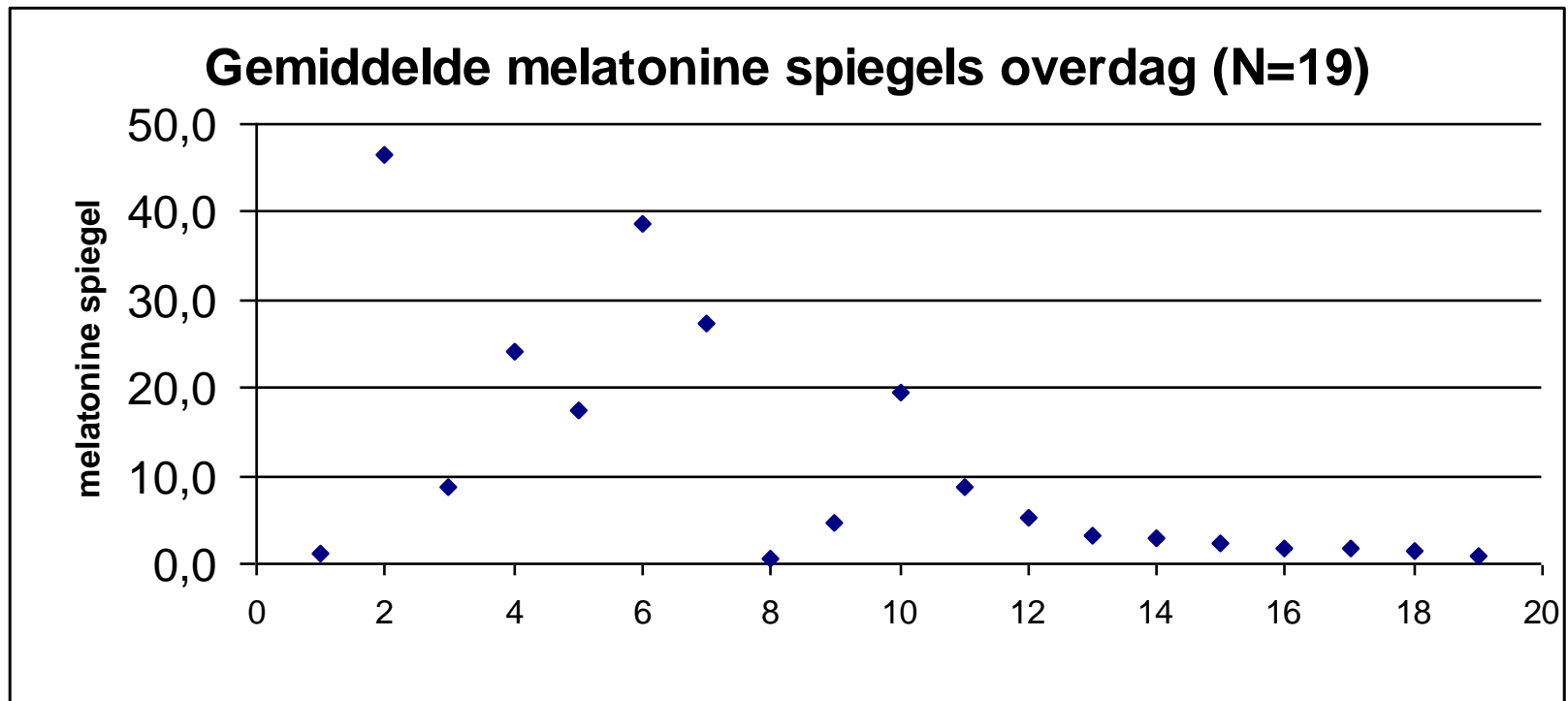
- Mensen met erg lage melatonine spiegels breken melatonine traag af.

Slaapproblemen

Slaapproblemen

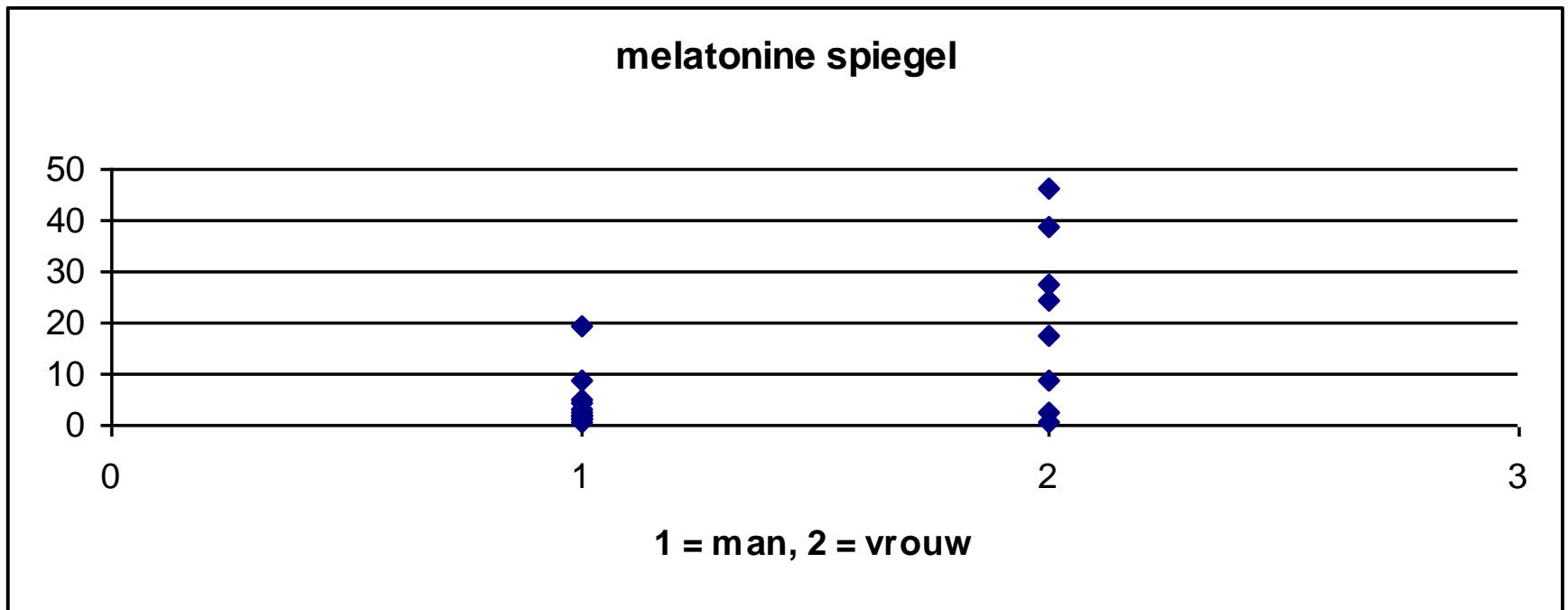

Slaapproblemen

Ervaring vanuit slaap poli:

- Slaapproblemen bij mannen vaker dan vrouwen
- Gedragsproblemen vaker bij vrouwen dan mannen

Slaapproblemen

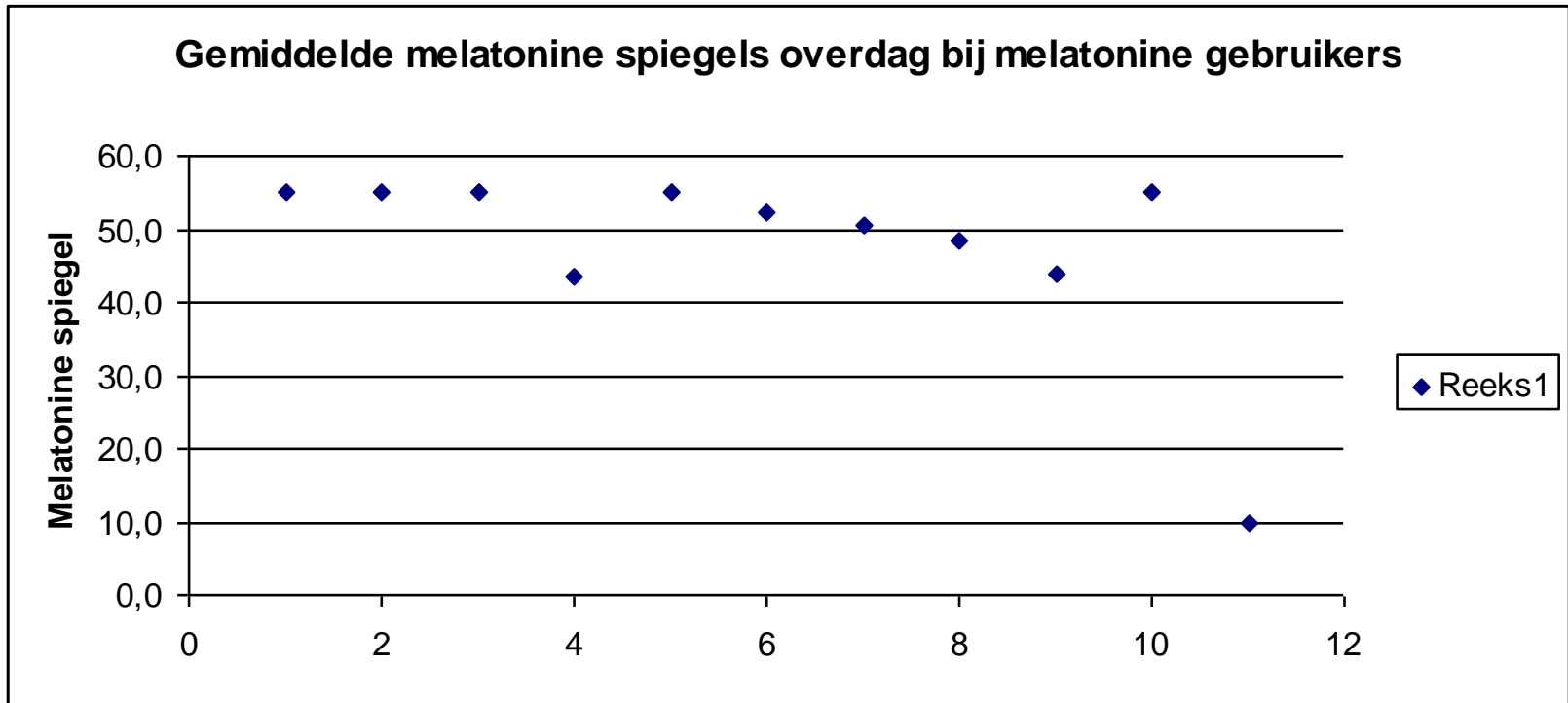

Slaapproblemen

Bij eerste consult op de SMs poli of slaap poli blijkt de helft reeds melatonine te gebruiken.

- Op één na allemaal zéér hoge melatonine spiegels door stapeling melatonine.

Slaapproblemen

Slaapproblemen

Ons advies:

- Eerst eigen melatonine spiegels meten
- Lage dagspiegels = lage dosis melatonine
- Hoge dagspiegels = normale dosis en eventueel beta blokker

Bedplassen (of 's nachts naar toilet)

Bedplassen (of 's nachts naar toilet)

- 's Nachts wordt hormoon ADH afgegeven
  - Remt afgifte vocht door nieren
  - 's Nachts minder en geconcentreerde urine

Bedplassen (of 's nachts naar toilet)

Is bij SMs bekend probleem

- Geen onderzoek naar gedaan
- Geen cijfers over bekend

Bedplassen (of `s nachts naar toilet)

Bij SMs wordt `s nachts te weinig ADH afgegeven

- `s Nachts niet minder urine
- `s Nachts overvolle luier of bedplassen
- `s Nachts uit bed om naar toilet te gaan

Bedplassen (of 's nachts naar toilet)

Behandelen met desmopressine (Minrin)

- Tablet 0,2 mg
- Neusspray

Epilepsie

Bij 25% van kinderen met SMs komt epilepsie voor

Epilepsie

Goldman (2006):

60 mensen met SMS polysomnografie
(slaapregistratie met EEG).

Bij 27 van deze 60 mensen (45%)
epileptiforme afwijkingen op het EEG.

Epilepsie

Bij slechts 9 van deze 27 patiënten was reeds epilepsie vastgesteld.

In ongeveer de helft van de gevallen waren er alleen tijdens slaap afwijkingen op het EEG zichtbaar.

Epilepsie

Dit betekent dat bij een standaard EEG overdag de helft van de gevallen van epilepsie zou zijn gemist.

Epilepsie

Bij onverwachte gedragsveranderingen en driftbuien aan mogelijkheid epilepsie denken.

's Heeren Loo

Smith Magenis syndroom

- Links 'knock-out' muis met SMS:
- Breder kop
- Stompere snuit
- Leervermogen slecht
- Epilepsie (bij 25%)
- Slaap afwijkend

's Heeren Loo